

veronauk svetnemu učiteljstvu. Te stranke pripravljajo postave o civilnem zakonu in o razdružljivosti zakonske zveze med katoličani. Te stranke so zagrizene nasprotnice svobode katoliške Cerkve in njenih pravic v javnem življenju. Vsako udejstvovanje krščanstva v javnem življenju psujejo in črnijo kot klerikalizem. Kdor bi pri volitvah oddal svoj glas za eno izmed teh strank, bi bil odgovoren za vse zlo, ki bi te stranke prizadele veri in Cerkvi.

Slovenska ljudska stranka je edina, ponavljamo: edina stranka v Sloveniji, ki ima v svojem programu te tri točke: krščansko šolo, nerazdružljivost katoliške zakonske zveze in svobodo katoliške Cerkve. V vseh programih drugih strank so mesto imenovanih treh bistvenih točk le samo prazne besede, ali pa naravnost veri in Cerkvi protivne zahteve. V smislu programa je delovanje teh strank (samostalno demokratske stranke, slovenskih Radičevcev in socialnih demokratov) usmerjeno proti svobodi in pravicam katoliške Cerkve in zoper veljavo verskih svetinj v javnem življenju.

Slovenski možje in mladeniči! Ako hočete krščansko vzgojo mladine kot najboljšo poročstvo srečne bodočnosti slovenskega ljudstva; ako hočete krščansko šolo, v koji katoliški veronauk uči katoliški duhovnik; ako hočete sloven skemu ljudstvu ohraniti katoliško famulijo kot najtrdnjejšo podlago njegovega obstanka; ako hočete svobodo katoliške Cerkve, ki ne sme biti sužnja države; glasujte za Slovensko ljudsko stranko in njene kandidate. Svoje volilne kroglice oddajte v nedeljo, 11. septembra, v 1. volilno skrinjico!

Armada volilcev, dvigni se! V nedeljo korakajte vsi na volišče! Nobeden naj ne izostane. Naj ne bo med vami ne dezertarja, ne takega, ki beži k sovražniku! Vsi pod zastavo Slovenske ljudske stranke!

Kaj je SLS storila za Slovenijo v Beogradu.

Že smo večkrat povdarjali, da je SLS prvih par tednov, kar je bila v vladi, storila za Slovenijo več, kakor demokraci in radičevci vsa leta svojega vladanja.

SLS pridobila zopet kredit Slovencev.

Demokrati so nam hoteli z obrežovanji pri Srbih zločiti naš ugled in naš kredit. Nekaj časa so Srbi res verjeli, na škodo Slovenije in države. A zdaj je temu konec. SLS je danes stranka, ki ji zaupa dvor in vlada, je stranka, katera je že zdaj povabljena k sodelovanju v vlado. Slovencev se priznava, da so državotvorni, da so pošteni in pridni narod. Težko je bilo delo SLS — o tem prepričati Beograd, a posrečilo se je. Če narod ne bo več zaupal demokraci in radičevcem, bo ta kredit ostal in čim močnejša bo SLS, tem večji bo ta kredit in ugled Slovencev v državi in tudi izven države.

Uspehi za Slovenijo.

Ko se je našim zastopnikom v vladi posrečilo dobiti nekaj uspehov za Slovenijo, so povsod zaupili naši nasprotniki, da se je dalo Sloveniji preveč. Kaj je dobila Slovenija?

Za ceste so nam bili dolžni in za regulacijo rek, sedaj dobimo v ta namen 26.000.000 Din. In za ceste še posebej 3.300.000 Din.

cijo. Zadovoljen je bil sam s seboj. Udobno se je naslonil na mehkem sedežu, prižgal je cigaro in skrbno tehtal nove podatke izsledovanja.

— Ta zelenooki zdravnik je sumljiv, strašno sumljiv! Ako bi moral dajati račun tudi o svojih najbolj skrivnih mislih, bi rekel, da se je ves zločin rodil v njegovih glavah. Kaki interesi da bi ga vodili, še ne vem, toda izvem! Misliti moram, da je bil sotrudenik zakonov in iz dedščine gotovo dobi svoj del . . . Ustavimo se za trenutek! Gida Berenyi je naredil na mene utis, da je nedolžen. Za dobro zasnovani in čudovito spretno izvedeni zdravnikov načrt ni vedel . . . Žena pa ve za vse . . . Življenjažejna, koketna stvar! Da bi izlezla iz blata in nazaj pričarala srečno preteklost, bogastvo, udobnost, se ničesar ne ustraši. Tudi umora ne . . . Kdo ve? Morda je veže z doktorjem notranja vez in sta skupno skovala peklenški načrt? Tako mora biti! Po tem, da je hotela skriti recepte, je brezdvomno, da dobro pozna zvezo med zdravnikom in grbavcem . . . Do sem bi bilo torej vse v redu. Tu pa zopet nastane vprašanje, kako sta mogla pripraviti grbavca do izvršitve umora? Pri tem odgovodu vse kombinacije. Niti predstaviti si ne morem, v kakem odnosu da je bil dr. Popp z grbavcem, katerega z denarnimi obljubami ni mogel zapeljati. Ni nemogoče, da je doktor izvedel o njem kako skrbno prikrivano tajnost in je iz te tajnosti skoval svoje orožje. V oblasti ga ima. Tako je, ključ skrivnice je v onem pismu z mrtvaško glavo. Zakaj ga zove k sebi? Kaj hoče od njega? Kako moč ima nad njim, da ga grbavec na priproste tri besede: »Pridi! Čakam te!« — brez obotavljanja obišče. Na vsa ta vprašanja ne najdem odgovora. Iz tega pa sledi, da za prevzetnost sploh ni povoda. Veliko, zelo veliko oviro še moram odstraniti, ako hočem priti do cilja. Iz okolnosti, da je dr. Popp pisal pisma, samo lahko slutim resnico, ne morem pa pričati. Grbavec me ne pripelje na pravo pot, zdravnik pa še manj . . .

Kapetana ni našel v uradu. Sklenil je, da obišče grbavčevega varuha, ki mu lahko da bližnja pojasnila glede doktorjeve osebe. Verjetno je, da je dr. Popp svojčas zdravil grbavca. Od tu poznanstvo. Koloman Berger je vsak dan med šesto in osmo uro v stari kavarni »Kralj Matjaž«; tam ga gotovo najde. Šel je proti Jesenski ulici. V začetku Kerepeške ulice je na svoje veliko iznenadenje zadel na dr.

Davčne olajšave se bodo poznale posebno v Sloveniji, kjer se je pri dohodnini plačevala posebna 30%na doklada, katere pa se je znižala. Takse so manjše, carina se je znižala, na predmetih, ki jih kmet potrebuje, kakor: galico, umetna gnojila, stroje, pluge, se je ukinila, itd. itd.

Ni to mali uspeh, da oblastni skupščini v Sloveniji lahko vsaj nekoliko delujeta, da se jima je vrnilo bivše deželno premoženje, da se je vrnila oblastem pravica izpreminjati bivše deželne postave.

Za delavstvo je SLS veliko dosegla in le hujškanje socialistov je krivo, da delavci ne spoznajo resnice in da tavajo v socialističnih zmešnjavah. Dosegla je posojila za cenena delavska stanovanja, dosegla je sprejetje predloga za izboljšanje delavske zakonodaje in bolniškega zavarovanja. Dosegla je, da se je dohodnina znižala tudi delavstvu. Skrbela je, da bo dovolj sredstev na razpolago, da se bo delalo in da bodo delavci kaj zaslužili. Samo v Sloveniji se bodo zidale tri železnice in se bodo vzeli k delu predvsem domači delavci. Popravljale se bodo ceste, za katere se je najelo posojilo 500.000.000 D. Za uradnike in njihove največje reveže, kronske penzioniste, je poskrbela, kolikor je bilo v prvem hipu in v kratkem času vladanja le mogoče.

Delo SLS v Beogradu za Slovenijo je bilo veliko. Še bolj pa bo veliko, ko bo dalje časa na vladi, ko bo lažje uredila proračun, ko bo lažje proračun tudi izvrševala. Zato ji vsi zaupamo in volimo v prvo skrinjico!

Volilci SLS

NAŠA SKRINJICA

1.

! PRVA !

Kaj je SLS storila za Slovenijo v mariborski oblasti.

Mariborska oblastna skupščina je bila pripravljena, da prevzame od države v celoti vsa javna dela in jih vnaprej sama upravlja. Zato je sestavila proračun s podatki, ki so v državnem budžetu. Poleg rednih postavk pa je zahtevala za izredna in nujna javna dela večjo svoto. Kakor je znano, Beograd tega stališča ni osvojil. Zato je mariborska oblastna skupščina šla na drugo pot, da vsaj najnujnejša dela takoj začne izvrševati. Sprejela je nov proračun, ki je bil potrjen. Za javna dela ima oblastna skupščina te-le postavke:

Ceste in mostovi.

Okrajnim zastopom za okrajne ceste v slučaju raznih elementarnih nezdod 200.000 Din; za zopetno vpustavitve okrajne ceste Luče—Solčava ter popravilo porušenih mos-

tov 100.000 Din; za izgraditev ceste zveze Lesično—Prevorje—Sv. Urban 200.000 Din; za zgradbo cestne zveze G. Radgona—Lemanoše—Sp. Ščavnica—Sv. Benedikt 100.000 Din; za gramoz na deželne ceste v Mežiški dolini 200.000 Din; za manjša cestna popravila 50.000 Din; za manjša popravila na mostovih 50.000 Din; za popravilo podpornih zidov na cesti Žerjav—Črna 65.000 Din; za popravilo Kultererjevega mostu na deželni cesti Dravograd—Guštanj 9 tisoč Din; za popravilo mostov še 180.000 Din; za popravilo županijskih cest v Medjimurju 105.000 Din; za popravilo lesenega mostu čez Murico in Kotoribo 100.000 Din; za popravilo obšinskih cest 100.000 Din; za cestno zvezo Ljutomer—Branoslavci—Cezanjevci 10.000 Din; za cestno zvezo Ljutomer—Strigova 10.000 Din.

Regulacije in melioracije.

Za regulacijo Mure 500.000 Din; za regulacijo Drave 500.000 Din; za regulacijo Savinje v celjskem in v gornjegrajskem okraju 500.000 Din; za merjenje ter za projekte 50.000 Din; za uravnavo Ščavnice, Globotke, Rogoznice, Sotle, Mislinje, Meže, Mestinjske in Trnave, Voglajne 80 tisoč Din; za vzdrževanje vodnih zgradb na Dravinji 50 tisoč Din; za regulacijo Pesnice 100.000 Din; za regulacijo Dravinje pod Ptujsko goro 50.000 Din; za regulacijo Žičnice 50.000 Din; za regulacijo Sotle pri Stiblerjevem 40 tisoč Din; za regulacijo Rogoznice 20.000 Din; za regulacijo Mislinje 300.000 Din; za regulacijo Meže 60.000 Din.

Za melioracije v Prekmurju.

Vodni zadrugi v Dol. Lendavi 30.000 Din; vodni zadrugi v Murski Soboti 50.000 Din; za regulacijo Libenice 30.000 Din; za regulacijo Črnega potoka 50.000 Din; za melioracijo ozemlja Predanovec in Lemerje 10.000 Din; za namakanje in osušitev travnikov pri Slivnici pri Mariboru 30.000 Din; za melioracije v Medjimurju 100.000 Din.

Za ureditev hudournikov.

Za zgradbo Gornje Savinje med Logarsko dolino, Solčavo in Lučami z istočasno upostavitvijo okrajne ceste Luče—Solčava 300.000 Din; za zgradbo Limbuškega potoka 20.000 Din; za zgradbo Duhovskega potoka pri Dravogradu 20.000 Din; za zgradbo potoka Pupah pri Breznu 20 tisoč Din; za zgradbo Gornje Polskave 20.000 Din; za eventualno doklado 20.000 Din.

Za vodovode.

Za vodovodne poprave Dravograd 10.000 Din; za vodovodne poprave Ljubno 20.000 Din; za vodovodne poprave Ribnica na Pohorju 15.000 Din; za nov vodovod St. Peter pod Sv. gorami 50.000 Din; za nov vodovod v Prekopi pri Vranskem 100.000 Din; za nov vodovod v Ponikvi ob južni žel. 100.000 Din; za ostale vodovode 100.000 Din.

Za zdravstvo.

Ena glavnih skrbi mariborske oblastne skupščine je tudi v tem, da reši naše bolnice pred propadom, kamor jih je že spravil nesrečni centralizem. Bolnice je oblastni odbor od države že prevzel v svoje nadzorstvo in upravo. V svojem prvem proračunu je določil lepe zneske za naše bolnice, ki jih bodo prejele poleg dosedanjih državne podpore. Za bolnico v Mariboru 640.000 Din, za bolnico v Celju 252 tisoč Din, za bolnico v Murski Soboti 128.000 Din, za bolnico v Čakovcu 113.000 Din, za bolnico v Slovenjgradcu 120.000 Din, za bolnico v Ptuj 158.000 Din, za hiralnico v Ptuj 170.000 Din, za hiralnico v Vojniku 128.000 Din, za bolnico v Ormožu 15.000 Din, v Konjicah 6000 Din, za pobijanje trahoma, malarije 100.000 Din, za podpore starim in onemoglim 100.000 Din.

Poleg tega je kupil oblastni odbor bivši sanatorij v Mariboru, kjer bo dal urediti posebno bolnico za ženske, porodnišnico, in bolnico za otroke. Zdej so te matere, ki so zaradi poroda morale v bolnico, morale ležati kar med drugimi bolniki. V tej novi bolnici bo pa zanje vse drugače preskrbljeno. Enako je oblastni odbor že v nameri, da na-

Deziderija Popp. Nehote je pograbil klobuk in pozdravil zdravnika, ki se mu je takoj pridružil.

— Kako srečen slučaj, da sem vas srečal! Ali veste, odkod prihajam? Iz vašega stanovanja. Govoriti sem hotel z vami. Ako nimate nič proti, vas nekaj časa spremim.

— Prosim!

— Staviva, da zadenem, na kaj mislite v tem trenutku . . . Na to mislite, da vas hočem podkupiti. Kaj ne?

— Gospod, motite se! Imam vas za mnogo bolj pametnega — ali ako ne bodete jezni radi moje odkritosrčnosti, — za mnogo bolj premetenega, kakor da bi mogel misliti o vas tako nespamet!

— Hvala!

— Priznajte odkrito: nekoliko hočete z menoj čvekati, da se informirate o položaju . . . Vas je iznenadilo, da poznam vaše odnose do grbavca.

— Odnosaje? . . . Kako razumete to?

— Ne varajva drug drugega. Med štirimi očmi sva; pa lahko odkrito govoriva. Kar mi sedaj poveste, lahko čez eno uro zatajite; besede vam torej ne nalagajo nobene odgovornosti . . . No, ali upate zamikati, da ste Eliji Bergerju vi pisali eno pismo, o katerem ni znano, iz kakega vzroka je bilo pisano?

Trdo je zrl zdravniku v oči, toda on je vzdržal pogled. S smehom, mirno je odgovoril:

— Ne zanikam. Resnično sem ga jaz pisal. No in potem? Kaj sklepate iz tega? Morda vendar ne mislite, da sem soudeležen umora? . . . Blazna podmena!

— Priznam, ako tehtno utemeljite: zakaj ste pisali tisto pismo? Kaj ste imeli z Elijo Bergerjem?

— Ne povem. To je izključno tajnost naju dveh in gotovo imava vzrok, zakaj je ne izdava. Ni oblasti, ki bi naju na to prisilila. Zadovoljite se z izjavo, da najina skrivnost nima nič skupnega z umorom Nikolaja Berenyi. Prisegam pri živem Bogu! Ali ne verujete?

— Ne!

— Zelo obžalujem. Dozdeva se mi, da imate fiksno idejo, da je pismo v trdni zvezi z zločinom . . . Glejte, gospod, ako bi ne imel pred očmi, da si nakopljem neprijetne sitnosti, bi vas sedaj lahko javil na policiji.

— Zakaj?

— Svojo oblast ste zlorabili. Zelo spretno ste ponaredili mojo pisavo in s tem priklicali na moje stanovanje Elijo Bergerja. V zasedo ste ga izvabili . . .

— Torej veste?

— Celó to vem, kar ste potem nekega nosača Bergerju sporočili v mojem imenu. Toda nisem vas poiskal, da bi vas radi prevelike gorečnosti ošteval.

— Marveč.

— Dokazati vam hočem, da tudi jaz želim, da tudi jaz želim, da pride morilec čim prej v roke pravice. En del, ker sem z obitelji Berenyi v starem in dobrem prijateljstvu, z druge strani pa me je vaše neosnovano sumničenje zelo neprijetno dirnilo . . . Naposled pa, znan zdravnik sem in kaka morebitna aretacija bi uničila mojo moralno eksistenco. No, Gido Berenyija sem pripravil do tega, da vam zagotovi tritisoč goldinarjev nagrade, ako pridete do cilja . . . Glejte, tu njegova pismena izjava.

— Ne odklonim. V denarnico jo denem, izjavim pa, da se v izsledovanju niti za korak ne oddaljam od sedanjega pota in ne odneham, dokler ne pojasnim tajnosti, ki jo tako skrbno skrivate.

— Delajte, kakor vas je volja. Jaz sem storil svoje, ko sem vas opozoril, da ste na napačnem sledu . . . Z Bogom! Tuzar je dolgo gledal za zdravnikom.

— Nezaslišana drznost. Berenyija prisili, da razpiše nagrado nad glavo morilca in on sam mi prinese obvezno izjavo . . . Ne boji se me! Mora se čutiti zelo varnega. A moje prepričanje pa je še večje kot prej, da je grbavec on pripravil do umora. Za blazno podmeno ima to . . . Zakaj pa ni hotel odgovoriti na vprašanje: kaj ima z grbavcem? Grozno sumnjivo umora bi lahko odstranil od sebe in vendar molči, prikriva . . . Močen, zelo močen nasprotnik, a tudi jaz zaupam v svojo moč . . . Odločen, drzen človek; težke ovire mi meče pod noge . . . Toda tudi jaz se ne ustrašim niti največjih ovir.

Zavil je v kavarno »Kralj Matjaž«, da bi dobil Kolomana Bergerja. Stari gospod je sedel v bližini okna. Čital je časopise. Tuzar se je poleg njega vsedel.

— Dober večer, gospod Berger!

— Ah, vi ste! . . . Naš smrtni sovražnik!

(Dalje prihodnjik.)